
Vergaderjaar 2024–2025

XII	Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2025 (Suppletoire begroting September)
------------	--

Nr. 2	MEMORIE VAN TOELICHTING
--------------	--------------------------------

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Artikel 11 Integraal Waterbeleid	7
3.2	Artikel 13 Bodem en Ondergrond	10
3.3	Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid	12
3.4	Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor	16
3.5	Artikel 17 Luchtvaart	19
3.6	Artikel 18 Scheepvaart en Havens	22
3.7	Artikel 19 Internationaal Beleid	24
3.8	Artikel 20 Lucht en Geluid	25
3.9	Artikel 21 Circulaire Economie	26
3.10	Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	28
3.11	Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie	31
3.12	Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport	32
3.13	Artikel 25 Brede Doeluitkering	34
3.14	Artikel 26 Bijdrage Investeringsfonds	35
4	Niet-beleidsartikelen	36
4.1	Artikel 97 Algemeen Kerndepartement	36
4.2	Artikel 98 Apparaat Kerndepartement	38
4.3	Artikel 99 Nog onverdeeld	40
5	Agentschappen	42
5.1	Agentschap Rijkswaterstaat	42
5.2	Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	47

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

R. Tieman

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, [31 865, nr. 66](#)) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2025 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, die worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter dan of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de totale verplichtingen en de financiële instrumenten toegelicht. Dit houdt in dat financiële instrumenten waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht, tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

De onderstaande tabellen geven de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties van de Suppletoire Begroting September 2025 weer. Een meer gedetailleerd overzicht van de mutaties per artikel is te vinden bij de budgettaire gevolgen van beleid in [paragraaf 3 Beleidsartikelen](#) en [paragraaf 4 Niet-beleidsartikelen](#).

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Suppletoire begroting September) (bedragen x €1.000)

	Artikel	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		14.091.734
Stand 1e suppletoire begroting 2025		14.180.808
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1. Overboekingen Ministeries		– 14.549
2. Kasschuiven		– 51.633
- Regulier	Diversen	– 26.211
- Klimaatfonds	Diversen	– 15.131
- Nationaal Groeifonds	Diversen	– 10.291
3. Verrekening NS	16	50.000
4. Overboekingen HXII/Fondsen		167.086
- Mobiliteitsfonds	26	– 138.655
- Deltafonds	26	– 28.431
5. Overige mutaties	Diversen	– 13.519
Stand suppletoire begroting september 2025		14.182.158

Toelichting

1. Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting. De grootste zijn:
 - Een overboeking naar het Provinciefonds van € 1,9 miljoen voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele en wettelijke taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor besluit risico zware ongevallen (BRZO+) en publieksreeks gevaarlijke stoffen (PGS).
 - Een overboeking naar het Gemeentefonds van € 3,9 miljoen voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor het Register Externe veiligheid.
2. Er wordt in totaal € 51,7 miljoen uit 2025 naar latere jaren geschoven waarvan de grootste kasschuiven zijn:
 - Op artikel 11 is voor het NGF project UPPwater € 9,9 miljoen vanuit 2025 naar 2026 geschoven. Drie subsidieregelingen worden pas medio Q4 opgesteld. Rekening houdende met de doorlooptijden worden de kasmiddelen in het juiste ritme geplaatst.
 - Op artikel 14 is € 8,1 miljoen naar lateren jaren doorgeschoven. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ontvangt middelen in het kader van Schoon en Emissieloos Bouwen. In eerste instantie werd aangenomen dat het RVB deze middelen in één keer op zou vragen, maar ze vragen het verdeeld over de jaren op. De middelen worden in overeenstemming gebracht met de reeks waarin het RVB zal factureren.
3. Verrekening NS: Het hogere uitgavenbudget hangt samen met de afwikkeling van enkele openstaande financiële verplichtingen tussen lenW en NS uit de vorige concessieperiode. lenW en NS stellen de vergoeding voor de door lenW gestelde spoorstaafschade op de HSLinfrastructuur tot en met 2024 vast op een bedrag van € 50 miljoen. lenW en NS stellen de door NS aangevraagde vergoeding voor het op orde houden van de dienstregeling tijdens de coronapandemie vast op hetzelfde bedrag. Deze verrekening zal zonder betaling plaatsvinden vanwege de gelijke omvang van de verplichtingen. De vastlegging in de begroting vindt plaats via een desaldering.
4. Per saldo is € 167,1 miljoenover geboekt vanuit Hoofdstuk XII naar het Mobiliteitsfonds en Deltafonds. Voor beide fondsen gaat het met name om de toedeling van de loon- en prijsbijstelling. Dit geld was met de 1ste suppletoire begroting ontvangen op artikel 99 en wordt nu overgeboekt naar het Mobiliteitsfonds.
5. Dit betreft diverse kleinere mutaties.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Suppletoire begroting September)
(bedragen x €1.000)

Vastgestelde begroting 2025			41.090
Stand 1e suppletoire begroting 2025			111.266
Belangrijkste suppletoire mutaties			
1.	Verrekening NS	16	50.000
2.	Terugontvangsten subsidies	Diversen	10.261
3.	Overige mutaties	Diversen	5.595
Stand suppletoire begroting September 2025			177.122

Toelichting

1. Verrekening NS: Het hogere uitgavenbudget hangt samen met de afwikkeling van enkele openstaande financiële verplichtingen tussen IenW en NS uit de vorige concessieperiode. IenW en NS stellen de vergoeding voor de door IenW gestelde spoorstaafschade op de HSLinfrastuctuur tot en met 2024 vast op een bedrag van € 50 miljoen. IenW en NS stellen de door NS aangevraagde vergoeding voor het op orde houden van de dienstregeling tijdens de coronapandemie vast op hetzelfde bedrag. Deze verrekening zal zonder betaling plaatsvinden vanwege de gelijke omvang van de verplichtingen. De vastlegging in de begroting vindt plaats via een desaldering.
2. Voor verschillende subsidies die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd door RVO hebben we een eindafrekening ontvangen. De eindafrekeningen vallen € 10,3 miljoen lager dan aan RVO betaald is. Dit bedrag ontvangt IenW in 2025 weer terug.
3. Dit betreft diverse kleinere mutaties.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	67.703	– 15.392	52.311
	Uitgaven	90.303	– 8.683	81.620
11.1	Algemeen waterbeleid	59.543	– 181	59.362
	<i>Opdrachten</i>	<i>18.941</i>	<i>– 4.218</i>	<i>14.723</i>
	Partners voor Water (HGIS)	11.835	– 3.010	8.825
	Overige HGIS opdrachten	679	0	679
	Regie Innovatie	911	0	911
	Overige opdrachten	5.516	– 1.208	4.308
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>18.315</i>	<i>3.068</i>	<i>21.383</i>
	Incidentele subsidie WKB	100	420	520
	Overige HGIS subsidies	4.700	200	4.900
	Partners voor Water 5 (HGIS)	3.000	3.010	6.010
	NGF NL2120	9.530	– 688	8.842
	Overige subsidies	985	126	1.111
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>17.855</i>	<i>276</i>	<i>18.131</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	16.982	235	17.217
	Bijdrage aan agentschap KNMI	873	41	914
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>4.432</i>	<i>293</i>	<i>4.725</i>
	NGF NL2120	4.394	293	4.687
	Overige bijdragen	38	0	38
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>400</i>
	Overige bijdragen	0	400	400
11.2	Waterveiligheid	1.683	– 45	1.638
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.683</i>	<i>– 45</i>	<i>1.638</i>
	Waterveiligheid	1.583	– 35	1.548
	Overige opdrachten	100	– 10	90
11.3	Grote oppervlaktewateren	1.135	93	1.228
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.135</i>	<i>93</i>	<i>1.228</i>
	RWS Zuid-Westelijke Delta	762	0	762
	Overige opdrachten	373	93	466
11.4	Waterkwaliteit	27.942	– 8.550	19.392
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.442</i>	<i>1.046</i>	<i>6.488</i>
	Noordzee en oceanen	1.649	429	2.078
	Overige opdrachten	3.793	617	4.410
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>20.644</i>	<i>– 9.596</i>	<i>11.048</i>
	NGF UPPWater	18.707	– 9.871	8.836
	Overige subsidies	1.937	275	2.212
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.856</i>	<i>0</i>	<i>1.856</i>
	Overige bijdragen	1.856	0	1.856
	Ontvangsten	0	196	196

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 15,4 miljoen verlaagd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en de volgende verplichtingenmutaties:

- Opvragen verplichtingenruimte: Er wordt in 2025 voor € 4,0 miljoen aan verplichtingenruimte opgevraagd voor subsidies voor het Partners voor Water. Het aanvragen van additionele verplichtingenruimte is het gevolg van een herijking van activiteiten tussen Opdrachten en Subsidies binnen het PvW5-programma n.a.v. HGIS-taakstelling. Subsidies hebben veelal een langere doorlooptijd voordat beschikkingen kunnen worden geslagen vergeleken met betalingen voor opdrachten, waarbij de verplichtingenruimte gereserveerd blijft staan. De herijking van de uit te voeren activiteiten staat uitgewerkt in de opdrachtbrief aan het RVO.

Uitgaven

Artikel 11.01 Algemeen Waterbeleid

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 4,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Partners voor Water (HGIS): Het betreft het herschikken van € 3,0 miljoen aan verplichtingen- en kasbudget van het opdrachten- naar het subsidiebudget conform de aanvullende opdrachtbrief aan RVO. Als gevolg van de HGIS-taakstelling past DGWB het uit te voeren beleid aan binnen het beschikbare budget van het programma Partners voor Water 5, hetgeen o.a. leidt tot een nieuwe herverdeling tussen opdrachten en subsidies, waaruit dit programma bestaat.

Overige opdrachten: Het opdrachten budget wordt met € 1,2 miljoen verlaagd en komt met name door:

- Een overboeking van dit artikel naar het Deltafonds voor de bijdrage aan Deltares van € 1,0 miljoen. Er zijn meerkosten voor Digitalisering, Datamanagement en Beheer en Onderhoud van software, die anders ten koste gaat van de huidige programmabudgetten.
- Toekenning eindejaarsmarge DGWB: Het betreft het toekennen van de eindejaarsmarge aan DGWB voor openstaande verplichtingen die in 2024 zijn aangegaan (€ 1,0 miljoen).

Subsidies (regelingen)

De verhoging van het subsidiebudget met € 3,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Partners voor Water (HGIS): Dit betreft de hierboven genoemde budgettoeverheveling van € 3,0 miljoen voor Partners voor Water van opdrachten naar subsidies.

Artikel 11.04 Waterkwaliteit

Subsidies (regelingen)

De verlaging van het subsidiebudget met € 9,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Nationaal Groeifonds UPPWater: Er wordt € 9,9 mln. vanuit 2025 naar 2026 geschoven. Drie subsidieregelingen worden medio Q4 opgesteld. Rekening houdende met de doorlooptijden worden de kasmiddelen in het juiste ritme geplaatst. De verplichtingenreeks staat reeds in het juiste ritme.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in [de leeswijzer](#)).

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		58.619	22.435	81.054
	Uitgaven	135.665	334	135.999
13.4	Ruimtegebruik bodem	135.665	334	135.999
	<i>Opdrachten</i>	<i>13.235</i>	<i>11.941</i>	<i>25.176</i>
	Bodem en STRONG	7.917	11.850	19.767
	RWS Leefomgeving	1.835	0	1.835
	Fysieke Leefomgeving Omgevingswet (FLOW)	792	– 114	678
	Overige opdrachten	2.691	205	2.896
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>28.058</i>	<i>– 7.122</i>	<i>20.936</i>
	Bedrijvenregeling	17.380	– 7.050	10.330
	Subsidie Caribisch Nederland	10.285	– 72	10.213
	Overige subsidies	393	0	393
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>11.362</i>	<i>404</i>	<i>11.766</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	4.669	0	4.669
	Bijdrage aan agentschap RIVM	6.693	404	7.097
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>83.010</i>	<i>– 4.889</i>	<i>78.121</i>
	Meerjarenprogramma Bodem	83.010	– 4.889	78.121
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 22,4 miljoen verhoogd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en de volgende verplichtingenmutaties:

- Ophoging verplichtingenbudget eindetermijneffect Bedrijvenregeling: Het verplichtingenbudget wordt met € 22,4 miljoen opgehoogd, omdat er meer aanvragen zijn ontvangen vanwege het beëindigen van de Bedrijvenregeling. Bedrijven hadden de gelegenheid om een saneringsplan in te dienen tot en met 31 december 2024. In Q1-Q2 2025 worden de aanvragen beoordeeld en volgens de huidige prognoses is deze verplichtingenruimte nodig om de activiteiten in gang te kunnen zetten. De (betaling voor de) bodemsaneringen wordt meerjarig ingepland over de instrumenten opdrachten, bijdragen aan medeoverheden en subsidies.
- Verplichtingenmutaties Bedrijvenregeling: Bij de Voorjaarsnota 2025 is er binnen de bodembudgetten op dit artikel middelen vanuit opdrachten (Bodem en STRONG) en bijdragen aan medeoverheden (het Meerjarenprogramma Bodem) tijdelijk middelen naar de Bedrijvenregeling gealloceerd, zodat de beschikkingen in de eerste kwartalen van dit jaar vastgelegd (verplicht) konden worden. Dit wordt met deze Ontwerpbegroting teruggegeven (€ 9,9 miljoen). Binnen deze drie bodembudgetten wordt meerjarig de bodemsaneringen ingepland.

Uitgaven

Artikel 13.04 Ruimtegebruik bodem

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 11,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Bodem en STRONG: Het betreft een kasoverheveling binnen artikel vanuit de Bedrijvenregeling en het Meerjarenprogramma Bodem naar Bodem en Strong ten behoeve van de sanering van het EMK-terrein in Krimpen aan den IJssel van € 11,9 miljoen

Subsidies (regelingen)

De verlaging van het subsidiebudget met € 7,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Bedrijvenregeling: Het betreft met name de hierboven genoemde budgetoverheveling Bodem en STRONG waarbij het deel van het subsidiebudget van – € 7,0 miljoen aan kasbudget is overgeheveld.

Bijdrage aan medeoverheden

De verlaging van bijdragen aan medeoverheden met € 4,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Meerjarenprogramma Bodem: Het betreft met name de hierboven genoemde budgetoverheveling Bodem en STRONG waarbij het deel van de bijdragen aan medeoverheden van – € 4,8 miljoen aan kasbudget is overgeheveld.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties geweest op dit artikel.

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		567.513	– 27.089	540.424
	Uitgaven	451.626	– 38.089	413.537
14.1	Netwerk	39.570	– 11.145	28.425
	<i>Opdrachten</i>	<i>22.546</i>	<i>– 12.477</i>	<i>10.069</i>
	Wegverkeersbeleid	3.956	163	4.119
	Voertuigen en Digitale Infrastructuur	7.103	– 2.653	4.450
	Overige opdrachten	11.487	– 9.987	1.500
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>150</i>	<i>270</i>	<i>420</i>
	Overige subsidies	150	270	420
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>10.860</i>	<i>257</i>	<i>11.117</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	8.237	0	8.237
	Overige bijdragen	2.623	257	2.880
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>6.014</i>	<i>0</i>	<i>6.014</i>
	Bijdrage aan Caribisch Nederland	6.000	0	6.000
	Regionale bijdrage MIRT	14	0	14
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>805</i>	<i>805</i>
	Overige bijdragen	0	805	805
14.2	Verkeersveiligheid	29.164	– 10.434	18.730
	<i>Opdrachten</i>	<i>3.983</i>	<i>1.023</i>	<i>5.006</i>
	Opdrachten Verkeersveiligheid	2.583	1.023	3.606
	Overige opdrachten	1.400	0	1.400
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>10.941</i>	<i>– 376</i>	<i>10.565</i>
	Veilig Verkeer Nederland (VVN)	3.984	0	3.984
	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV)	4.437	0	4.437
	Overige subsidies	2.520	– 376	2.144
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>789</i>	<i>0</i>	<i>789</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	789	0	789
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>2.451</i>	<i>– 81</i>	<i>2.370</i>
	Bijdrage aan CBR	2.051	– 81	1.970
	Overige bijdragen	400	0	400
	<i>(Schade)vergoeding</i>	<i>11.000</i>	<i>– 11.000</i>	<i>0</i>
	Stint	11.000	– 11.000	0
14.3	Slimme en duurzame mobiliteit	382.892	– 16.510	366.382
	<i>Opdrachten</i>	<i>67.229</i>	<i>– 7.687</i>	<i>59.542</i>
	Innovatie en Intelligente Transportsystemen	8.747	806	9.553
	Klimaatakkoord	0	2.942	2.942
	Verkeersemisies	236	504	740
	KF: Laadinfra wegverkeer	30	0	30
	Programma Vergroening Reisgedrag	1.560	612	2.172
	Verduurzaming logistiek	5.111	2.333	7.444
	NGF: Dutch Metropolitan Innovations (DMI)	23.744	0	23.744
	KF: Laadinfra bouw	14.900	– 14.900	0
	KF: Zero-emissie zones	250	0	250
	Overige opdrachten	12.651	16	12.667

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<i>Subsidies (regelingen)</i>	236.729	– 300	236.429
Duurzame Mobiliteit	18.291	– 200	18.091
Elektrisch Vervoer	58.444	0	58.444
Laad en AanZET	67.013	– 300	66.713
Bronmaatregelen Stikstof	34.029	0	34.029
KF: Laadinfra wegvervoer	32.832	0	32.832
KF: Laadinfra Bouw	6.200	0	6.200
Vergroenen reisgedrag	1.250	200	1.450
KF: SWIM	14.486	0	14.486
Overige Subsidies	4.184	0	4.184
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	39.674	– 8.523	31.151
Bijdrage agentschap RWS	4.505	– 144	4.361
Bijdrage agentschap NEA	6.052	0	6.052
Bijdrage agentschap RVO	19.750	40	19.790
Bijdrage aan agentschap RIVM	567	49	616
Overige bijdragen aan agentschappen	8.800	– 8.468	332
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	36.050	0	36.050
Duurzame Mobiliteit	25.050	0	25.050
Mobiliteit en Gebieden	1.000	0	1.000
KF - Laadinfra	10.000	0	10.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	710	0	710
Overige bijdragen	710	0	710
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	2.500	0	2.500
Overige bijdragen	2.500	0	2.500
Ontvangsten	5.782	3.840	9.622

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 27,1 miljoen verlaagd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 14.01 Netwerk

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met – € 12,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Voertuigen en Digitale Infrastructuur (VDI): Het opdrachtenbudget is met € 2,7 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Door de val van het Kabinet is het beleidsterrein van VDI vertraagd. Dit betekent dat de in 2025 gereserveerde middelen pas in 2026 worden verplicht en betaald. Gevolg hiervan is dat € 2,9 miljoen wordt doorgeschoven van 2025 naar 2026.
- In het kader van de CER- en NIS-2-richtlijn ontvangt VDI middelen om opdrachten uit te voeren. Het gaat om € 1,2 miljoen.

Overige opdrachten: Het opdrachtenbudget is met € 10,0 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- De ontvangen prijsbijstelling wordt deels ingezet voor de dekking van de HXII-opgave Voorjaar 2025 van lenW. € 4,1 miljoen wordt ingezet ten behoeve van lenW-brede problematiek.
- De ontvangen LPO was bij Voorjaarsnota verzameld op artikel 14. De € 1,6 miljoen die bestemd was voor Openbaar Vervoer en Spoor wordt nu overgeboekt naar artikel 16.
- Ten behoeve van de implementatie van CER/NIS2 wordt € 1,2 miljoen aan algemeen opdrachtenbudget van de afdeling Voertuigen en Digitale Infrastructuur herschikt.
- € 1,3 miljoen gaat naar het artikel van de Inspectie Leefomgeving en Transport ter dekking van het uitvoeren van nieuwe taken.
- KIWA voert taken op het gebied van vergunningsverlening uit voor DGMo, maar hanteerde tarieven die niet volledig kostendekkend waren. Ter compensatie hiervoor wordt € 0,9 miljoen overgeboekt naar artikel 24, omdat de vergoeding via de ILT loopt.
- lenW heeft voor de voorbereiding op en uitvoering van sectorale CSIRT-taken € 1,0 miljoen aan middelen gereserveerd die overgeheveld worden naar het Nationaal Cybersecurity Centrum (NCSC) van Justitie en Veiligheid. Het NCSC gebruikt deze middelen voor de daadwerkelijke uitvoering van de sectorale CSIRT-taken op basis van de NIS2-richtlijn.
- Vanwege terugontvangsten van subsidies en SPUKs is er een meevaller op het opdrachtenbudget van € 2,7 miljoen. Dit wordt overgeboekt naar artikel 18 voor een knelpunt bij wettelijke verplichte eFTI- en EMSWe-verordeningen voor de Digitale Transport Strategie.

Artikel 14.02 Verkeersveiligheid

(Schade)vergoedingen

De verlaging van het budget voor (schade)vergoedingen met – € 11,0 miljoen wordt veroorzaakt door:

Stint: Het subsidiebudget is met € 11,0 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Vanwege het uitstellen van de rechtzaak wordt € 5,5 miljoen van de gereserveerde middelen voor de schadevergoedingen van de Stint onder andere ingezet om een tekort op het apparaatsbudget bij het Programma Omgeving Luchthaven Schiphol te dekken.
- Vanwege het uitstellen van de rechtzaak wordt € 5,5 miljoen van de gereserveerde middelen voor de schadevergoedingen van de Stint onder andere ingezet om de tekorten bij het Regeringsvliegtuig te dekken.

Artikel 14.03 Slimme en Duurzame Mobiliteit

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met – € 7,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

KF: Laadinfra Bouw: Het opdrachtenbudget is met € 14,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- € 13,6 miljoen wordt overgeboekt naar het MF, waar Rijkswaterstaat het inzet ten behoeve van laadinfrastructuur en batersystemen op de bouwplaats, onderzoekskosten en capaciteit bij RWS GPO.
- De overheveling van middelen naar RWS is over de jaren heen verdeeld. Er wordt € 1,3 miljoen van 2025 naar latere jaren verschoven, zodat na overheveling aansluit bij de verwachte uitgaven.

Klimaatakkoord: Het oprachtenbudget is met € 2,9 miljoen verhoogd. We hebben in 2024 teveel betaald aan RVO voor de uitvoeringskosten. Deze middelen ontvangen we in 2025 weer terug van RVO waardoor we meer uitgavenbudget hebben.

Bijdragen aan agentschappen

De verlaging van de bijdragen aan agentschappen met –€ 8,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Overige bijdragen aan agentschappen: De overige bijdragen aan agentschappen zijn met € 8,5 miljoen verlaagd. Het betreft met name de € 8,1 miljoen die naar lateren jaren wordt doorgeschoven. Het Rijksvastgoedbedrijf ontvangt middelen in het kader van Schoon en Emissieloos Bouwen. In eerste instantie werd aangenomen dat het RVB deze middelen in één keer op zou vragen, maar ze vragen het verdeeld over de jaren op. De middelen worden in overeenstemming gebracht met de reeks waarin het RVB zal factureren.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de leeswijzer).

3.4 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	76.368	101.535	177.903
	Uitgaven	96.275	88.912	185.187
16.1	OV en Spoor	77.513	88.912	166.425
	<i>Opdrachten</i>	<i>3.543</i>	<i>2.718</i>	<i>6.261</i>
	OV & Stations	491	1.079	1.570
	ACM	826	305	1.131
	Overige opdrachten	2.226	1.334	3.560
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>69.805</i>	<i>64.612</i>	<i>134.417</i>
	NS Sociale Veiligheid	2.300	0	2.300
	NS-concessie	0	16.966	16.966
	Overige subsidies	67.505	47.646	115.151
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.059</i>	<i>112</i>	<i>1.171</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	768	112	880
	Bijdrage aan agentschap KNMI	16	0	16
	Bijdrage aan agentschap RVO	275	0	275
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.004</i>	<i>21.470</i>	<i>24.474</i>
	CLU Betuweroute en HSL	2.439	570	3.009
	Overige bijdragen	565	20.900	21.465
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>102</i>	<i>0</i>	<i>102</i>
	Overige bijdragen	102	0	102
16.2	Maatregelenpakket OVS	18.762	0	18.762
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>18.762</i>	<i>0</i>	<i>18.762</i>
	Beschikbaarheidsvergoeding OV-sector	3.204	0	3.204
	Transitievangnet OV	15.558	0	15.558
	Ontvangsten	65.370	50.112	115.482

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 16 is in 2025 met € 101,5 miljoen verhoogd. Dit wordt onder andere verklaard door een verplichtingschuif met betrekking tot de maatregelen uit het regeerakkoord (€ 12 miljoen) en een verplichtingschuif om de opdracht van nut en noodzaak Gnoe vast te leggen (€ 0,6 miljoen). Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 16.01 OV en Spoor

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 2,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Algemene opdrachten mutaties:

- Het opdrachtenbudget is met € 1,6 miljoen verhoogd door de toedeling van de Loon- en Prijsbijstelling.
- Het opdrachtenbudget is met € 0,9 miljoen verhoogd door de correctie die is opgevoerd op de lenW-brede dekkingsopgave van het Voorjaar 2025. Middels deze mutatie wordt dit uit de prijsbijstelling gedekt.

OV & Stations: Het opdrachtenbudget is met € 1,1 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:

- De prijsbijstelling gelden ter hoogte van € 0,6 miljoen worden overgeboekt naar het opdrachtenbudget waarvandaan het bij Najaarsnota naar artikel 24 wordt overgeboekt. De middelen zijn bestemd voor de taken die de ILT uitvoert in het kader van OV en Spoor.
- Een overboeking van € 0,3 miljoen naar HXII artikel 24 voor taken die de ILT uitvoert in het kader van ERTMS. De uitrol van ERTMS en de digitalisering van het spoor is een complexe veranderopgave die een impact heeft voor de volledige spoorbranche in Nederland. De ILT zal met die veranderingen moeten meebewegen en continue een passende organisatie in stand houden om haar rol als toezichthouder adequaat te blijven vervullen. Daarvoor is aanvullende capaciteit nodig en moeten ICT-kosten worden gemaakt.
- Diverse mutaties (€ 0,1 miljoen): Tot slot zijn er diverse kleine mutaties die het resterende verschil verklaren.

Subsidies (regelingen)

De verhoging van het subsidiebudget met € 64,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Overige subsidies: Het subsidiebudget is met € 64,6 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:

- De verrekening NS met lenW van € 50 miljoen. Het hogere uitgavenbudget hangt samen met de afwikkeling van enkele openstaande financiële verplichtingen tussen lenW en NS uit de vorige concessieperiode. lenW en NS stellen de vergoeding voor de door lenW gestelde spoorstaafschade op de HSL-infrastructuur tot en met 2024 vast op een bedrag van € 50 miljoen. lenW en NS stellen de door NS aangevraagde vergoeding voor het op orde houden van de dienstregeling tijdens de coronapandemie vast op hetzelfde bedrag. Deze verrekening zal zonder betaling plaatsvinden vanwege de gelijke omvang van de verplichtingen. De vastlegging in de begroting vindt plaats via een desaldering.
- De correctie vergoeding OV-betalen NS van € 14,7 miljoen. NS heeft in de jaren 2015-2024 kosten gemaakt voor de invoering van OV-betalen, met als doel om betalen en reizen in het openbaar vervoer gemakkelijker te maken. NS ontvangt hiervoor in 2025 een eenmalige compensatie. De middelen ter dekking van die compensatie worden overgeboekt naar HXII artikel 16, omdat de compensatie vanuit daar als een subsidie aan NS kan worden verstrekt.
- Diverse mutaties (- € 0,1 miljoen): Tot slot zijn er diverse kleine mutaties die het resterende verschil verklaren.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld.

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 50 miljoen aan subsidieverplichtingen aan NS voor het jaar 2025 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor de afwikkeling van enkele openstaande financiële rekeningen tussen lenW en NS uit de vorige concessieperiode. lenW en NS stellen de vergoeding voor de door lenW gestelde spoorstaafschade op de HSL-infrastructuur tot en met 2024 vast op een bedrag van € 50 miljoen. lenW en NS stellen de door NS aangevraagde vergoeding voor het op orde houden van de dienstregeling tijdens de coronapandemie vast op hetzelfde bedrag. Deze verrekening zal zonder betaling plaatsvinden vanwege de gelijke omvang van de verplichtingen op grond van een vaststellingsovereenkomst tussen lenW en NS.

Deze begrotingsvermeldingen vormen de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Bijdrage aan medeoverheden

De verhoging van de bijdragen aan medeoverheden met € 21,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Overige bijdragen: De overige bijdrage aan medeoverheden is met € 20,9 miljoen verhoogd en komt met name door een overboeking van het MF naar HXII Decentraal Spoor van € 20,9 miljoen voor de exploitatie bijdragen decentraal spoor in 2025. Dit bedrag zal in 2025 aan provincies worden beschikt via een SPUK. Het gaat om de provincies Overijssel (€ 11,9 miljoen), Drenthe (€ 2,4 miljoen), Limburg (€ 0,3 miljoen) en Utrecht (€ 6,3 miljoen).

Ontvangsten

De verhoging van de ontvangsten met € 50,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Verrekening NS met lenW (€ 50 miljoen): Het hogere uitgavenbudget hangt samen met de afwikkeling van enkele openstaande financiële verplichtingen tussen lenW en NS uit de vorige concessieperiode. lenW en NS stellen de vergoeding voor de door lenW gestelde spoorstaafschade op de HSL-infrastructuur tot en met 2024 vast op een bedrag van € 50 miljoen. lenW en NS stellen de door NS aangevraagde vergoeding voor het op orde houden van de dienstregeling tijdens de coronapandemie vast op hetzelfde bedrag. Deze verrekening zal zonder betaling plaatsvinden vanwege de gelijke omvang van de verplichtingen. De vastlegging in de begroting vindt plaats via een desaldering.

3.5 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		213.027	13.739	226.766
	Uitgaven	83.872	- 756	83.116
17.1	Luchtvaart	83.872	- 756	83.116
	<i>Opdrachten</i>	<i>20.771</i>	<i>- 2.493</i>	<i>18.278</i>
	Caribisch Nederland	395	74	469
	NGF Project - Luchtvaart in Transitie	210	0	210
	GIS-4 regeling	2.258	2.242	4.500
	Programma Omgeving Luchthaven Schiphol	4.604	- 1.400	3.204
	Luchtruim Regio Luchthaven	1.903	- 553	1.350
	Luchtruimherziening	1.333	- 93	1.240
	KF: Luchtvaartverkeer energie	417	350	767
	Overige opdrachten	9.651	- 3.113	6.538
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>57.617</i>	<i>1.026</i>	<i>58.643</i>
	Tarieven Bonaire	860	0	860
	Omploegen graanresten	1.500	0	1.500
	NGF-project Luchtvaart in transitie	53.000	1.100	54.100
	Subsidie Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)	1.153	0	1.153
	Overige subsidies	1.104	- 74	1.030
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.056</i>	<i>193</i>	<i>2.249</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	334	0	334
	Bijdrage aan agentschap KNMI	30	0	30
	Bijdrage aan agentschap RVO	852	- 55	797
	Bijdrage aan agentschap RIVM	330	10	340
	Bijdrage aan agentschap RWS (Caribisch Nederland)	10	0	10
	Bijdrage aan agentschap RVO (NGF)	500	0	500
	Overige bijdragen	0	238	238
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.427</i>	<i>0</i>	<i>1.427</i>
	Bijdrage Caribisch Nederland	1.427	0	1.427
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.627</i>	<i>0</i>	<i>1.627</i>
	ICAO (HGIS)	1.455	0	1.455
	Overige bijdragen	172	0	172
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>374</i>	<i>518</i>	<i>892</i>
	Overige bijdragen	374	518	892
	Ontvangsten	14.452	2.187	16.639

Tabel 9 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	213.027	11.767	224.794
waarvan garantieverplichtingen	73.300	0	73.300
waarvan overige verplichtingen	139.727	11.767	151.494

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 met 13,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de onder uitgaven toegelichte mutaties. Daarnaast, wordt het veroorzaakt door de volgende mutaties:

GIS-4 regeling

- In 2024 is een deel van de middelen voor de GIS-4 regeling niet voor de jaarwisseling besteed. Dit deel van het budget (€ 9,7 miljoen) van 2024 wordt toegevoegd aan het budget voor 2025 om verplichtingen hiervoor te kunnen betalen.
- Er wordt € 3,6 miljoen aan verplichtingen naar 2025 geschoven om het GIS-4 budget in het goede ritme te zetten. Er worden dit jaar meer bestekken op de markt gebracht dan verwacht bij vorig rapportagemoment.

Overige opdrachten

- Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 5,5 miljoen. Dit betreft verplichtingen voor te Rijdt en een aantal kleine opdrachten die in 2024 niet meer aangegaan zijn en nu in 2025 verplicht worden.
- Daarnaast zijn er een aantal verplichtingschuiven doorgevoerd naar latere jaren zodat het beter aansluit op de programmering.

Uitgaven

Artikel 17.01 Luchtvaart

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 2,5 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

GIS-4 regeling: Het opdrachtenbudget is met € 2,2 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard doordat in 2024 een deel van de middelen voor de GIS-4 regeling niet voor de jaarwisseling besteed is. Dit deel van het budget (€ 2,2 miljoen) van 2024 wordt toegevoegd aan het budget voor 2025 om verplichtingen hiervoor te kunnen betalen.

Programma Omgeving Luchthaven Schiphol: Het opdrachtenbudget is met € 1,4 miljoen verlaagd. Dit komt omdat een aantal opdrachten voor het programma omgeving luchthaven Schiphol (POLS) vertraging op loopt. Dit wordt veroorzaakt door vertragingen in inhoudelijke en politieke besluitvorming, juridische procedures en zeer complexe samenhang van verschillende programma-onderdelen. Activiteiten schuiven door, waardoor er € 1,4 miljoen doorschuift naar 2027.

Overige opdrachten: Het overige opdrachtenbudget is met € 3,1 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- De herverdeling van de ontvangen prijsbijstelling van in totaal € 1,2 miljoen. Bij de voorjaarsnota is de prijsbijstelling voor de budgetten van DGLM tijdelijk gereserveerd op het opdrachtenbudget op artikel 17. Nu wordt een deel daarvan overgeboekt naar de budgetten voor subsidies, bijdrage aan agentschappen, bijdrage aan internationale organisaties en bijdrage aan ZBO's en RWT. Daarnaast wordt een deel overgeboekt naar artikel 18, waar de prijsbijstelling ook voor is.
- Er wordt € 1,1 miljoen vanuit 2025 naar 2027 en 2028 geschoven zodat het budget beter aansluit op de programmering.

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2025 met € 1,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

NGF-project Luchtvaart in Transitie: Het subsidiebudget is met € 1,1 miljoen verhoogd en betreft met name door de volgende mutaties:

- De afrekening van de subsidie van het NGF deelproject van HOT fase 1 leidt tot € 2,5 miljoen extra ontvangsten, aangezien de kosten lager zijn uitgevallen dan voorheen begroot. Deze ontvangsten worden ingezet voor het NGF deelproject HOT fase 2. De middelen die uit de afrekening van de NGF subsidie HOT fase 1 komen, zijn middels een kasschuif in het juiste ritme gezet voor de nieuwe subsidie.
- Daarnaast wordt er € 1,4 miljoen naar latere jaren geschoven. Een aantal vertrekkingen voldeed te laat aan de eisen waardoor er vertraging is opgelopen in de opdrachten pas in 2026 verplicht en betaald worden.

Ontvangsten

De verhoging van het ontvangstenbudget met € 2,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

NGF-project Luchtvaart in Transitie: Zoals hierboven beschreven leidt de afrekening van de NGF subsidie HOT fase 1 tot hogere ontvangsten van € 2,5 miljoen. De kosten zijn lager uitgevallen dan begroot, waardoor deze ontvangsten voor het NGF deelproject HOT fase 2 ingezet kunnen worden.

3.6 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		107.788	– 4.217	103.571
	Uitgaven	172.523	6.505	179.028
18.1	Scheepvaart en havens	172.523	6.505	179.028
	<i>Opdrachten</i>	<i>39.278</i>	<i>– 4.193</i>	<i>35.085</i>
	Topsector Logistiek	6.000	– 271	5.729
	Caribisch Nederland	100	0	100
	NGF Project - Digitale Infrastructuur Logistiek	12.193	0	12.193
	NGF Project - Maritiem Masterplan	221	– 219	2
	Zeehavens/Zeevaart	3.608	533	4.141
	KF - Verduurzaming Zeevaart	300	– 195	105
	KF: Verduurzaming Binnenvaart	480	– 415	65
	Opdrachten PBNI	6.993	– 1.560	5.433
	CER/NIS2	1.340	– 691	649
	Overige opdrachten	8.043	– 1.375	6.668
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>120.531</i>	<i>10.756</i>	<i>131.287</i>
	Topsector Logistiek	3.500	0	3.500
	Walstroom	46.621	7.939	54.560
	Subsidie verduurzaming binnenvaartschepen	29.357	– 129	29.228
	NGF Project - Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch	7.397	0	7.397
	KF - Walstroom	10.500	– 29	10.471
	NGF Project - Maritiem Masterplan	21.826	3.975	25.801
	KF - Verduurzaming Binnenvaart	1.250	– 1.000	250
	Overige subsidies	80	0	80
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>7.683</i>	<i>– 52</i>	<i>7.631</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	4.006	– 140	3.866
	NGF Project - Maritiem Masterplan RVO	600	0	600
	Overige bijdragen	3.077	88	3.165
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>
	Caribisch Nederland	3.000	0	3.000
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.757</i>	<i>0</i>	<i>1.757</i>
	CCR/ IMO HGIS	1.252	0	1.252
	Overige bijdragen	505	0	505
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>274</i>	<i>– 6</i>	<i>268</i>
	Overige	274	– 6	268
	Ontvangsten	1.663	4.232	5.895

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Uitgaven

Artikel 18.1 Scheepvaart en havens

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2025 met € 10,8 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Walstroom: De subsidieregeling walstroom loopt beter dan verwacht, hierdoor is in 2025 meer budget nodig om de bevoorsschotting te kunnen betalen. Daarom schuift er € 7,9 miljoen naar 2025.

De overige uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Ontvangsten

De verhoging van het ontvangstenbudget met € 4,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Buisleidingen: op meerdere subsidieregelingen is geld terugontvangen (€ 1 miljoen) voor buisleidingen. Dit budget wordt opnieuw ingezet voor buisleidingen.

Walstroom: Op de tijdelijke subsidieregeling walstroom is geld terugontvangen (€ 2 miljoen). Dit wordt opnieuw ingezet voor Walstroom Zeehavens.

3.7 Artikel 19 Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 Internationaal Beleid (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	36.339	259	36.598
	Uitgaven	10.995	672	11.667
19.2	Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking	10.995	672	11.667
	<i>Opdrachten</i>	5.754	– 68	5.686
	Uitvoering internationaal HGIS	1.667	– 300	1.367
	Uitvoering niet-HGIS	2.666	27	2.693
	Overige opdrachten	1.421	205	1.626
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	340	236	576
	Interreg	0	236	236
	Overige subsidies	340	0	340
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	3.056	– 120	2.936
	Bijdrage aan RWS	487	0	487
	Bijdrage aan RVO	2.319	0	2.319
	Bijdrage aan RIVM	250	– 120	130
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.845	624	2.469
	Bijdrage HGIS	1.844	300	2.144
	Bijdrage niet-HGIS	1	324	325
	Ontvangsten	802	454	1.256

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Uitgaven

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

3.8 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 20 Lucht en Geluid (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		70.154	9.230	79.384
	Uitgaven	72.526	– 714	71.812
20.1	Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder	72.526	– 714	71.812
	<i>Opdrachten</i>	<i>16.862</i>	<i>296</i>	<i>17.158</i>
	Geluid- en luchtsanering	6.531	107	6.638
	Waarvan RWS	307	0	307
	Waarvan RIVM	7.511	70	7.581
	Overige opdrachten	2.513	119	2.632
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>18.820</i>	<i>– 10</i>	<i>18.810</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.318	437	3.755
	Bijdrage aan agentschap KNMI	35	– 10	25
	Bijdrage aan agentschap RVO	1.157	0	1.157
	Bijdrage aan agentschap RIVM	14.310	– 437	13.873
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>36.788</i>	<i>– 1.000</i>	<i>35.788</i>
	Uitvoering geluidsanering	30.613	0	30.613
	Programma NSL en SLA	6.175	– 1.000	5.175
	<i>Bekostiging</i>	<i>56</i>	<i>0</i>	<i>56</i>
	Overige bekostiging	56	0	56
	Ontvangsten	1.000	0	1.000

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Uitgaven

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

3.9 Artikel 21 Circulaire Economie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	101.465	- 9.254	92.211
	Uitgaven	96.826	- 10.756	86.070
21.5	Duurzame Productketens	96.826	- 10.756	86.070
	<i>Opdrachten</i>	<i>18.503</i>	<i>- 2.834</i>	<i>15.669</i>
	Uitvoering Duurzame productketens	9.112	- 1.491	7.621
	KF - Circulair doen en gedrag	1.172	- 621	551
	KF - Biobased bouwen	1.118	- 729	389
	Overige opdrachten	7.101	7	7.108
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>45.246</i>	<i>- 7.190</i>	<i>38.056</i>
	Subsidies duurzame productketens	19.349	- 75	19.274
	KF - DEI + CE	6.527	- 3.682	2.845
	KF - circulair doen en gedrag	1.380	- 820	560
	KF - Plastics norm	17.990	- 2.693	15.297
	KF - Biobased Bouwen	0	80	80
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>29.029</i>	<i>1.164</i>	<i>30.193</i>
	Bijdrage aan RWS	14.114	- 662	13.452
	Bijdrage aan RVO	14.049	1.806	15.855
	Bijdrage aan RIVM	866	20	886
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.442</i>	<i>- 1.896</i>	<i>1.546</i>
	Caribisch Nederland afvalbeheer	2.442	- 1.797	645
	Overige bijdragen	1.000	- 99	901
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>51</i>	<i>0</i>	<i>51</i>
	Overige bijdragen	51	0	51
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>555</i>	<i>0</i>	<i>555</i>
	Overige bijdragen	555	0	555
	Ontvangsten	0	1.632	1.632

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 21 is in 2025 met € 9,3 miljoen verlaagd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 21.05 Duurzame Productketens

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 2,8 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Uitvoering Duurzame productketens: Het opdrachtenbudget is met € 1,5 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Een overboeking naar het Mobiliteitsfonds artikel 12 van € 3,2 miljoen voor opdrachtverlening aan RWS ter uitvoering van de middelen uit het klimaatakkoord rond stimulering hergebruik en recycelaat in bouwmaterialen in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW).
- Door de financiering van het Onderzoeksprogramma Monitoring en sturing van Circulaire Economie door het PBL neemt dit budget met € 2,0 miljoen af.
- Door de correctie van de jaaropdracht RVO 2025 is dit opdrachtenbudget met € 2,0 miljoen verhoogd. De jaaropdracht aan RVO wordt jaarlijks voorgeschoten vanuit het reguliere budget en gedurende het jaar gecorrigeerd wanneer duidelijk is welke posten vanuit klimaatfondsmiddelen gedekt worden, zie ook bij de KF budgetten.
- Door de eindafrekening RVO 2024 is het uitgavenbudget verhoogd met € 1,6 miljoen vanwege lagere realisatie dan voorgeschoten. De middelen worden ingezet voor de financiering van een aantal subsidie toekenningen inzake de circulaire ketenprojecten en omschakeling en opschaling recycling.
- Een overboeking naar de ILT van € 1,1 miljoen in het kader van de herziene Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA). De herziene verordening leidt tot veel wijzigingen die gefaseerd doorgevoerd moeten worden. De voorbereidingen voor de eerste wijzigingen zijn reeds gestart. Vanaf 2026 zullen voorbereidingen en uitvoering naast elkaar gaan lopen.

KF - Circulair doen en gedrag: Het opdrachtenbudget is met € 0,6 miljoen verlaagd en betreft met name de dekking uit het klimaatfondsbudget voor circulair doen en gedrag van € 0,5 miljoen voor de jaaropdracht aan RVO 2025.

KF - Biobased bouwen : Het opdrachtenbudget is met € 0,7 miljoen verlaagd en betreft met name een overboeking naar VRO van € 0,5 miljoen voor een subsidie aan de Stichting Building Balance in het kader van Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB). De NABB is erop gericht om de volledige keten van productie tot en met toepassing van biobased materialen in de bouw op te schalen.

Subsidies

De verlaging van het subsidiebudget met € 7,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Algemene subsidiemutaties:

- Jaaropdracht RVO (- € 3,2 miljoen): RVO voert verschillende subsidieregelingen uit voortkomend uit het Klimaatfonds zoals de regelingen voor omschakeling plasticverwerkers, demonstratie en innovatie projecten voor circulaire economie en circulaire plastics en de kennis en innovatie agende regeling voor circulaire economie en circulaire plastics.

KF - DEI + CE: Het subsidiebudget is met € 3,3 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door een kasschuif van € 3,0 miljoen van 2025 naar 2028, 2029 en 2030. De kasreeks wordt in lijn gebracht met de gewijzigde meerjarenprognos van RVO voor de subsidieregeling demonstratie en innovatietrajecten circulaire economie.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

3.10 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	90.845	– 7.673	83.172
	Uitgaven	87.550	– 7.413	80.137
22.1	Veiligheid chemische stoffen	27.487	217	27.704
	<i>Opdrachten</i>	9.309	73	9.382
	KF: NVS	700	0	700
	Waarvan RWS	1.536	0	1.536
	Waarvan RIVM	3.919	0	3.919
	Uitvoering Veiligheid	919	262	1.181
	Uitvoering stoffen en Milieu & Gezondheid	1.841	– 212	1.629
	Overige opdrachten	394	23	417
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	17.778	– 41	17.737
	Bijdrage aan RWS	2.648	0	2.648
	Bijdrage aan RIVM	14.869	0	14.869
	Overige bijdragen	261	– 41	220
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	300	130	430
	Overig	300	130	430
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	100	55	155
	Overige Bijdragen	100	55	155
22.2	Veiligheid biotechnologie	7.018	– 50	6.968
	<i>Opdrachten</i>	1.487	– 50	1.437
	Veiligheid Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO)	956	– 50	906
	Overige opdrachten	531	0	531
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5.531	0	5.531
	Bijdrage aan agentschap RIVM	3.550	0	3.550
	Bijdrage aan COGEM	1.981	0	1.981
22.3	Veiligheid bedrijven en transport	53.045	– 7.580	45.465
	<i>Opdrachten</i>	16.796	– 4.096	12.700
	Omgevingsveiligheid	7.822	– 3.950	3.872
	Asbest	1.063	– 1	1.062
	Waarvan RWS	2.855	0	2.855
	VTH-stelsel	1.486	627	2.113
	Overige opdrachten	3.570	– 772	2.798
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	18.720	– 3.525	15.195
	inricht & transp	7.259	– 2.894	4.365
	Vuurwerk	0	44	44
	Overige subsidies	11.461	– 675	10.786
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	13.736	41	13.777
	Bijdrage aan RWS	7.207	41	7.248
	Bijdrage aan RVO	416	0	416
	Bijdrage aan RIVM	6.113	0	6.113
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	3.793	0	3.793
	Inkomensoverdrachten mesotheliom	3.793	0	3.793
	Ontvangsten	250	778	1.028

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
--	--	--	---

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 22 is in 2025 met € 7,7 miljoen verlaagd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 22.03 Veiligheid bedrijven en transport

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 4,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Omgevingsveiligheid: Het opdrachtenbudget is met € 4,0 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Een overboeking naar het Provinciefonds van € 1,9 miljoen voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele en wettelijke taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor besluit risico zware ongevallen (BRZO+) en publieksreeks gevaarlijke stoffen (PGS).
- Een overboeking naar het Gemeentefonds van € 3,9 miljoen voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor het Register Externe veiligheid.
- Een overboeking naar JenV van € 1,3 miljoen voor NIS2. IenW heeft voor de voorbereiding op en uitvoering van sectorale Computer Security Incident Response Team(CSIRT)-taken middelen gereserveerd vanaf het begrotingsjaar 2025 dat overgeheveld wordt naar het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). Het NCSC gebruikt deze middelen voor de daadwerkelijke uitvoering van de sectorale CSIRT-taken op basis van de NIS2.
- Eenerschikking van € 2,0 miljoen vanuit het subsidiebudget van dit artikel voor de meerjarenagenda versterking omgevingsveiligheid (MVO). De middelen worden overgeheveld ten gunste van de voorgenomen overboeking aan het provinciefonds en gemeentefonds voor de MVO.

Subsidies

De verlaging van het subsidiebudget met € 3,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Inricht & transp: Het subsidiebudget is met € 2,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Eenerschikking van € 2,0 miljoen naar het opdrachtenbudget van dit artikel voor de meerjarenagenda versterking omgevingsveiligheid (MVO). De middelen worden overgeheveld ten gunste van de voorgenomen overboeking aan het provinciefonds en gemeentefonds voor de MVO.
- Een overboeking naar het Gemeentefonds van € 0,9 miljoen. Dit is ter compensatie voor werkzaamheden voor het Register Externe Veiligheidsrisico's om data aan te leveren voor dit register.

- Een herschikking van € 0,7 miljoen naar het opdrachtenbudget voor de versterking van het VTH-stelsel. Eerder was voorzien om een hoger voorschot in 2025 te verlenen voor de subsidie aan Omgevingsdienst Nederland voor onder andere het starten van verbindingsteams en het fuseren van omgevingsdiensten. Er is later besloten om het voorschot te verlagen in 2025 en te verhogen in 2026.
- Diverse kleine mutaties die het resterende verschil verklaren.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie [leeswijzer](#)).

3.11 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	78.187	260	78.447
	Uitgaven	77.247	260	77.507
23.1	Meteorologie en seismologie	57.263	260	57.523
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>52.543</i>	<i>260</i>	<i>52.803</i>
	Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI	52.543	260	52.803
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.720</i>	<i>0</i>	<i>4.720</i>
	Contributie WMO (HGIS)	1.043	0	1.043
	Contributie ECMWF (HGIS)	3.633	0	3.633
	Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	44	0	44
23.2	Aardobservatie	19.984	0	19.984
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>19.984</i>	<i>0</i>	<i>19.984</i>
	KNMI: Bijdrage voor Aardobservatie	19.984	0	19.984
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

Uitgaven

De uitgavenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

3.12 Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	229.162	6.923	236.085
	Uitgaven	231.467	6.923	238.390
24.1	Personele uitgaven	205.631	1.006	206.637
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>205.631</i>	<i>1.006</i>	<i>206.637</i>
	Eigen personeel	181.879	5.692	187.571
	Externe Inhuur	23.752	– 4.686	19.066
24.2	Materiële uitgaven	25.836	5.917	31.753
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>25.836</i>	<i>5.917</i>	<i>31.753</i>
	ICT	1.246	2.796	4.042
	Bijdragen aan SSOs	9.847	2.808	12.655
	overige materiele uitgaven	14.743	313	15.056
	Ontvangsten	15.116	748	15.864

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 24 is in 2025 met € 6,9 miljoen verhoogd. Dit wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 24.01 Personele uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is in 2025 met € 1,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Eigen personeel: Het uitgavenbudget op eigen personeel is met € 5,7 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door:

- De ILT had in 2024 het budget met 3,0 miljoen overschreden, hiervoor was er 3,0 miljoen budget ingehouden in 2025. Er is besloten dat de uitgaven rond de transitie KIWA-taken luchtvaart, bruine vloot en DICTU die in 2024 zorgden voor de overschrijding niet ten koste gaan van het ILT-budget in 2025. De helft van hiervan (€ 1,5 miljoen) wordt ingezet voor personele uitgaven.
- Een bijdrage van € 1,1 miljoen van artikel 21 (DGMI) in het kader van de herziene Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA). De herziene verordening leidt tot veel wijzigingen die gefaseerd doorgevoerd moeten worden. De voorbereidingen voor de eerste wijzigingen zijn reeds gestart.
- Het budget voor externe inhuur is met € 5,0 miljoen verlaagd deels ten behoeve van het budget voor eigen personeel. Door de beheersmaatregelen op externe inhuur is het mogelijk om de uitgaven op eigen

personeel en materieel te dekken. Het personeelsbudget wordt daarom met € 1,5 miljoen opgehoogd. Dit past binnen de ambitie van minder externe inhuur.

Externe inhuur: Het uitgaven budget op externe inhuur is met € 4,7 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

- Het budget voor externe inhuur is met € 5,0 miljoen verlaagd ten behoeve van het budget voor eigen personeel (€ 1,5 miljoen), voor bijdragen aan SSOs (€ 3,0 miljoen) en overige materiële uitgaven (€ 0,5 miljoen). Door de beheersmaatregelen op externe inhuur is het mogelijk om de uitgaven op eigen personeel en materieel te dekken. Dit past binnen de ambitie van minder externe inhuur.
- De ILT had in 2024 het budget met 3,0 miljoen overschreden, hiervoor was er 3 miljoen budget ingehouden in 2025. Er is besloten dat de uitgaven rond de transitie KIWA-taken luchtvaart, bruine vloot en DICTU die in 2024 zorgden voor de overschrijding niet ten koste gaan van het ILT-budget in 2025. De helft wordt ingezet voor externe inhuur.

Artikel 24.02 Materiële uitgaven

Materiële uitgaven

Het budget voor Materiële uitgaven is in 2025 met € 5,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

ICT: Het uitgavenbudget op ICT is met € 2,8 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de investering in de vernieuwde hoogbeveiligde ICT-omgeving voor IOD-ILT in 2025 valt in plaats van 2026. Hierom is er € 1,0 miljoen naar voren gehaald. Daarmee kan de laatste fase van het traject in 2025 afgerond worden.

Bijdragen aan SSOs: De bijdrage aan SSO's zijn met € 2,8 miljoen verhoogd. Dit komt voornamelijk omdat er, zoals hierboven bij Personele uitgaven beschreven wordt, materiële uitgaven gedekt worden met de herverdeelde middelen naar aanleiding van de beheersmaatregelen op externe inhuur.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

3.13 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 Brede Doeluitkering (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	1.095.657	0	1.095.657
	Uitgaven	1.320.281	0	1.320.281
25.1	Brede doeluitkering	1.320.281	0	1.320.281
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.320.281</i>	<i>0</i>	<i>1.320.281</i>
	Overige bijdragen	1.320.281	0	1.320.281
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Er hebben geen mutaties plaatsgevonden op dit artikel.

3.14 Artikel 26 Bijdrage Investeringsfonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 26 Bijdrage Investeringsfonds (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	10.208.481	380.950	10.589.431
	Uitgaven	10.428.481	160.950	10.589.431
26.1	Bijdrage Mobiliteitsfonds	8.872.462	136.855	9.009.317
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>8.872.462</i>	<i>136.855</i>	<i>9.009.317</i>
	Overige bijdragen	8.872.462	136.855	9.009.317
26.2	Bijdrage Deltafonds	1.556.019	24.095	1.580.114
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>1.556.019</i>	<i>24.095</i>	<i>1.580.114</i>
	Overige bijdragen	1.556.019	24.095	1.580.114
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 381,0 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door hieronder toegelichte uitgavenmutaties en eenzijdige correctie op de verplichtingen van € 220,0 miljoen. De kaderaanpassing op het Mobiliteitsfonds bij de 1e suppletoire begroting abusievelijk zonder verplichtingen geboekt.

Uitgaven

Artikel 26.01 Bijdrage aan het Mobiliteitsfonds

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Mobiliteitsfonds is in 2025 met € 136,9 miljoen toegenomen. Voor meer details wordt verwezen naar de suppletoire begroting september van het Mobiliteitsfonds.

Artikel 26.02 Bijdrage aan het Deltafonds

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Deltafonds is in 2025 met € 24,1 miljoen verhoogd. Voor meer details wordt verwezen naar de suppletoire begroting september van het Deltafonds.

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 97 Algemeen Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	47.206	14.041	61.247
	Uitgaven	63.873	5.338	69.211
97.1	Algemeen departement	60.895	5.338	66.233
	<i>Opdrachten</i>	<i>45.701</i>	<i>5.200</i>	<i>50.901</i>
	van A naar Beter	1.799	0	1.799
	Externe juridische advisering	2.335	1.028	3.363
	Onderzoeken PBL	4.695	– 54	4.641
	Onderzoeken ANVS	3.761	0	3.761
	DCC	9.109	120	9.229
	Regeringsvliegtuig	11.125	5.126	16.251
	Overige opdrachten	12.877	– 1.020	11.857
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>29</i>	<i>0</i>	<i>29</i>
	Overige subsidies	29	0	29
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>15.165</i>	<i>138</i>	<i>15.303</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.342	138	3.480
	Bijdrage aan agentschap KNMI	3.182	0	3.182
	Overige bijdragen	8.641	0	8.641
97.3	Testen reizigers	2.978	0	2.978
	<i>Opdrachten</i>	<i>2.978</i>	<i>0</i>	<i>2.978</i>
	Testen COVID-19	2.978	0	2.978
	Ontvangsten	2.301	815	3.116

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Algemeen Kerndepartement voor 2025 wordt met € 14,0 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Het verschil met de verhoogde uitgaven betreft eenzijdige verplichtingenverhogingen t.b.v. de extra kosten voor de NAVO Top en kosten van het regeringsvliegtuig.

Uitgaven

Artikel 97.01 Algemeen departement

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 5,2 miljoen worden nagenoeg geheel veroorzaakt door:

Regeringsvliegtuig: Het opdrachtenbudget is met € 5,1 miljoen verhoogd. De extra kosten voor het regeringsvliegtuig worden enerzijds gedekt met extra bijdragen van andere departementen en anderzijds met een bijdrage vanuit het STINT-budget, omdat de daarvoor gereserveerde gelden niet worden uitgegeven in 2025 omdat de rechtszaak is uitgesteld;

Externe juridische advisering: Het opdrachtenbudget is met € 1,0 miljoen verhoogd. Dit is het gevolg van de toegenomen inzet van de Landsadvocaat, vooral voor omvangrijke civiele rechtszaken (bv Schiphol) waarbij de inzet van een advocaat verplicht is.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

4.2 Artikel 98 Apparaat Kerndepartement

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 98 Apparaat Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	544.352	760	545.112
	Uitgaven	559.847	– 682	559.165
98.1	Personele uitgaven	414.262	2.604	416.866
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>414.262</i>	<i>2.604</i>	<i>416.866</i>
	Eigen personeel	367.145	– 1.897	365.248
	Externe inhuur	46.217	4.526	50.743
	Overige personele uitgaven	900	– 25	875
98.2	Materiële uitgaven	145.585	– 3.286	142.299
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>145.585</i>	<i>– 3.286</i>	<i>142.299</i>
	ICT	52.476	– 1.882	50.594
	Bijdrage aan SSO's	65.137	– 55	65.082
	Overige materiële uitgaven	27.972	– 1.349	26.623
	Ontvangsten	4.530	862	5.392

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor 2025 wordt met € 0,8 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

Artikel 98.01 Personele uitgaven

Eigen personeel

De verhoging van de personele uitgaven van € 2,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Eigen personeel: De uitgaven op eigen personeel is met € 1,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Bijdragen van LVVN en KGG voor respectievelijk de Basisfinanciering van het werkprogramma 2025 van PBL en voor adviesdiensten i.h.k.v. de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE+++);
- Een overboeking naar art 99, t.b.v. de terugboeking van ingehouden indexatie;
- Een overboeking vanuit het MF naar dit artikel voor apparaatskosten t.b.v. het project Woningbouw Mobiliteitsprogramma (4% van het totaal beschikbaar budget)
- kasschuiven naar latere jaren voor o.a. het NGF-salarisbudget van Mobiliteit en Gebieden en van Klimaatfondsgelden, Programma omgeving luchthaven Schiphol (POLS), het mitigeren van het ritme van de taakstelling en het natuurlijk verloop, het waarborgen van de continuering van de inzet voor Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur (PBNI) en opzet trainee-programma a.g.v. het later invullen van vacatures.

Inhuur externen: De uitgaven op inhuur externen is met € 4,5 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:

- De ontvangen gelden van het ministerie van Defensie t.b.v. opdrachten Luchtruimherziening;
- De toedeling van Eindejaarsmarge voor diverse overlopende verplichtingen die niet meer in 2024 tot betaling zijn gekomen;
- Een kasschuif voor apparaat Programma Omgeving Luchthaven Schiphol (POLS) om de middelen voor de jaren 2025 tm 2028 in het juiste ritme te zetten;
- Een herschikkingen vanuit ICT met name voor de inzet van externe inhuur t.b.v. het project Horizon.
- Diverse kleine mutaties die het resterende verschil verklaren.

Artikel 98.02 Materiële uitgaven

Materiële uitgaven

De verlaging van de materiële uitgaven met € 3,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

ICT: De uitgaven op ICT is met € 1,9 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Diverse interdepartementale overboekingen naar PBL, voornamelijk van LVVN en EZ t.b.v. de basisfinanciering van het werkprogramma 2025, de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE+++), alternatieve invulling Lerende Evaluatie Transitie Landelijk Gebied LETLG-projecten de Ondersteuning internationaal biodiversiteitsbeleid. Daarnaast betreft het een overboeking naar BZK voor Rijksbrede ICT-voorzieningen 2025;
- Een herschikking naar externe inhuur met name voor de inzet t.b.v. het project Horizon;
- Een overboeking vanuit art 21 t.b.v. de financiering van het onderzoeksprogramma Monitoring & sturing CE dat door PBL wordt uitgevoerd;
- De ontvangen gelden van BZ voor de ontvlechting van de dienstverlening SAP (desaldering);
- Toevoeging van Eindejaarsmarge voor overlopende werkzaamheden uit 2024;
- Een kasschuif van 2025 naar 2030 t.b.v. Staatsgeheim (STG)-budget voor bouwkundige aanpassingen. Dit vanwege het later starten met de aanpassingen op Koningskade 4 of mogelijke verhuizing in 2030 naar zone 3 Rijksverzamelkantoor. Daarnaast is er sprake van vertraging van Werk aan Uitvoering middelen t.b.v. de aanbesteding BOSON (Bouwen Samenwerken en Ontwikkelen).

Bijdrage aan SSO's: De bijdragen aan SSO's zijn met € 0,055 miljoen verlaagd. De mutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

Overige materiële uitgaven: De uitgaven op overige materiële uitgaven is met € 1,3 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de verrekening van een interdepartementale overboeking naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de bijdrage in het geleden besparingsverlies op de Banenafpraak.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht (zie normering in de [leeswijzer](#)).

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	201.451	– 201.451	0
	Uitgaven	201.451	– 201.451	0
99.1	Nog Onverdeeld	201.451	– 201.451	0
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>201.451</i>	<i>– 201.451</i>	<i>0</i>
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>201.451</i>	<i>– 201.451</i>	<i>0</i>
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 201,5 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. De resterende € 5,1 miljoen wordt met name verklaard door een ophoging van de verplichtingen voor de uitvoering van de NAVO Top op artikel 97, door hogere verwachte kosten voor de verkeersmaatregelen van € 2,8 miljoen.

Uitgaven

Nog Onverdeeld

Nog te verdelen

Per saldo is het budget met € 201,5 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de overboeking de overboeking van de loon- en prijsbijstelling van de fondsen van - € 192,4 miljoen en de verdeling van de eindejaarsmarge van € 11,4 miljoen.

Loon- en Prijsbijstelling

Tabel 22 Tabel verdeling begrotingsposten loon- en prijsbijstelling (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Loonbijstelling	Prijsbijstelling
	26 Overboeking naar het Mobiliteitsfonds	– 38.838	– 123.787
	26 Overboeking naar het Deltafonds	– 11.346	– 19.244
<i>Totaal van de verdeling</i>		<i>– 50.184</i>	<i>– 143.031</i>
<i>Nog onverdeeld</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Het totaal van de loon- en prijsbijstelling in 2025 van € 308,4 miljoen is bij de Voorjaarsnota aan de begroting van HXII toegewezen. Een deel van de prijsbijstelling is ingezet voor de dekking van het aangenomen amendement van het lid Bontenbal C.S. Voor de terugdraaiing van de onderwijsbezuinigingen (Kamerstukken II, 2024–2025, [36 600-VIII, nr. 141](#)). De resterende toegevoegde loon- en prijsbijstelling van HXII zijn reeds bij de 1e suppletoire begroting over de diverse artikelen heen verdeeld. De resterende toegevoegde loon- en prijsbijstelling van de

fondsen van € 193,2 miljoen zijn bij de ontwerpbegroting en de suppletoire begroting september toebedeeld aan de artikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.

Verdeling Eindejaarsmarge

Het totaal van de eindejaarsmarge 2024 van € 46,0 miljoen is bij de Voorjaarsnota aan de begroting van HXII toegewezen. De eindejaarsmarge op de middelen uit het Nationaal Groeifonds van € 34,5 miljoen zijn reeds bij de 1e suppletoire begroting over de diverse artikelen heen verdeeld. De resterende eindejaarsmarge op de zogenaamde reguliere middelen van € 11,4 miljoen zijn bij de ontwerpbegroting en de suppletoire begroting september toebedeeld aan de diverse artikelen op HXII.

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Rijkswaterstaat

Tabel 23 Exploitatieoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Suppletoire begroting september 2025 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Baten			
Omzet	4.375.913	265.558	4.641.471
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>3.752.495</i>	<i>139.770</i>	<i>3.892.265</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>112.191</i>	<i>- 450</i>	<i>111.741</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>256.010</i>	<i>- 1.304</i>	<i>254.706</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>129.824</i>	<i>137.852</i>	<i>267.676</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>125.393</i>	<i>- 10.310</i>	<i>115.083</i>
Rentebaten	42.658	- 9.791	32.867
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	4.420.071	255.767	4.675.838
Lasten			
Apparaatskosten	1.664.342	50.038	1.714.380
- Personele kosten	1.364.987	4.645	1.369.632
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>1.214.781</i>	<i>4.435</i>	<i>1.219.216</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>94.206</i>	<i>0</i>	<i>94.206</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>56.000</i>	<i>210</i>	<i>56.210</i>
- Materiele kosten	299.355	45.393	344.748
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>51.250</i>	<i>7.702</i>	<i>58.952</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>72.384</i>	<i>4.150</i>	<i>76.534</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>175.721</i>	<i>33.541</i>	<i>209.262</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	2.792.589	195.374	2.987.963
Rentelasten	2.549	19	2.568
Afschrijvingskosten	18.994	0	18.994
- Materieel	18.962	0	18.962
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>4.774</i>	<i>0</i>	<i>4.774</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>14.188</i>	<i>0</i>	<i>14.188</i>
- Immaterieel	32	0	32
Overige lasten	8.000	0	8.000
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>8.000</i>	<i>0</i>	<i>8.000</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	4.486.474	245.431	4.731.905
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 66.403	10.336	- 56.067
Agentschapsdeel Vpb-lasten	1.300	0	1.300
Saldo van baten en lasten	- 67.703	10.336	- 57.367
Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij	2.435	0	2.435
Te verdelen resultaat	- 70.138	10.336	- 59.802

Toelichting

Baten

Omzet

Omzet moederdepartement

De hogere omzet moederdepartement ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 ad. € 139,8 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Ontvangen Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 103,0 miljoen);
- middelen voor Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ten behoeve van laadinfra en batterijsystemen op de bouwplaats (€ 13,6 miljoen);
- middelen voor het Draaiend houden ringen fase 1 (€ 11,7 miljoen)
- middelen voor verkeersveiligheid N18, voortvloeiend uit het amendement Koerthuis en van der Graaf (€ 5,8 miljoen)
- het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 5,0 miljoen (€ 5,7 miljoen).

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven die samenhangen met afspraken over het Basis Kwaliteitsniveau (BKN). De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten in de markt kan zetten dan het aan opbrengsten ontvangt. De geraamde afname bedraagt € 267,7 miljoen. Dit is een verdere afname van € 137,9 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025. Bij begroting 2025 was het de verwachting dat het Saldo Op Ontvangen Bijdragen met € 155 miljoen zou toenemen.

Rentebaten

Voor 2025 zijn de verwachte rentebaten lager dan waarvan bij 1^e suppletoire begroting 2025 is uitgegaan (- € 9,8 miljoen). Dit is het gevolg van daling van de rentepercentages in combinatie met een lagere rekening-courant stand bij het ministerie van Financiën.

Nieuwe Regeling Agentschappen

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

De bekostiging van RWS vindt plaats door middel van input-bekostiging. Dit houdt in dat er afspraken zijn gemaakt tussen de eindverantwoordelijke binnen een agentschap, de continuïteitsverantwoordelijke en tenminste één beleidsverantwoordelijke over een bijdrage voor de ingezette middelen of arbeidskrachten. Hierbij bestaat een relatie tussen de bekostiging en de ingezette middelen, in plaats van de uiteindelijke realisatie van de diensten of producten. Deze bekostigingsvorm is dus gebaseerd op het leveren van een inspanning.

Tabel 24 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Baten als tegenprestatie voor levering van input	4.120.696	138.016	4.258.712
<i>waarvan bijdrage aan apparaat (interne kosten)</i>	<i>1.616.693</i>	<i>62.525</i>	<i>1.679.218</i>
<i>waarvan bijdrage aan exploitatie en onderhoud</i>	<i>2.396.691</i>	<i>66.185</i>	<i>2.462.876</i>
<i>waarvan bijdrage aan te verlenen diensten</i>	<i>107.312</i>	<i>9.306</i>	<i>116.618</i>
Baten uit reeds ontvangen bijdragen voor levering van input	255.217	127.542	382.759
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>129.824</i>	<i>137.852</i>	<i>267.676</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>125.393</i>	<i>- 10.310</i>	<i>115.083</i>
Rentebaten	42.658	- 9.791	32.867

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	4.420.071	255.767	4.675.838

Toelichting

Baten als tegenprestatie voor levering van input

Bijdrage aan apparaat

De bijdrage aan apparaat dient ter dekking van de interne kosten van RWS (apparaatskosten inclusief rente- en afschrijvingskosten) die verband houden met exploitatie, onderhoud en vernieuwing, ontwikkeling en beleidsondersteuning en –advisering.

De hogere bijdrage aan apparaat ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 ad. € 62,5 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Ontvangen Loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 56,2 miljoen);
- terugbetaling van middelen voor Net op Zee aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei, door vertraging in de uitvoering (- € 2,8 miljoen);
- capaciteit door verambtelijking (het omzetten van inhuur op programma (niet-kerntaken) in eigen personeel) als uitvoering van de apparaatstaakstelling uit het hoofdlijnenakkoord van het kabinet Schoof. Deze omzetting realiseert een besparing, doordat eigen personeel goedkoper is dan inhuur (€ 2,6 miljoen);
- middelen voor capaciteit voor het programma Vrachtwagenheffing 2025 (€ 1,5 miljoen)
- het saldo van mutaties < € 2 miljoen (€ 5,0 miljoen).

Bijdrage aan exploitatie en onderhoud

De bijdragen aan exploitatie en onderhoud dient ter dekking van de externe kosten die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN) voor exploitatie en onderhoud.

De hogere bijdrage aan exploitatie en onderhoud ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 ad. € 66,2 miljoen is met name veroorzaakt door prijsbijstelling 2025 (€ 45,6 miljoen), middelen voor Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ten behoeve van laadinfra en batterijsystemen op de bouwplaats (€ 13,4 miljoen), middelen voor Draaiend houden ringen fase 1 (€ 7,3 miljoen) en verambtelijking (het omzetten van inhuur op programma (niet-kerntaken) in eigen personeel) als uitvoering van de apparaatstaakstelling uit het hoofdlijnenakkoord van het kabinet Schoof. Deze omzetting realiseert een besparing, doordat eigen personeel goedkoper is dan inhuur (- € 2,6 miljoen). Het restant bestaat uit het saldo van mutaties < € 2 miljoen (€ 2,5 miljoen).

Bijdrage aan te verlenen diensten

De bijdragen aan te verlenen diensten dient ter dekking van de externe kosten in het kader van planning en studies, Caribisch Nederland, Werken voor en met Partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten.

De hogere bijdrage aan te verlenen diensten ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 9,3 miljoen) is met name het gevolg van het ontvangen van middelen voor verkeersveiligheid N18, voortvloeiend uit

het amendement Koerthuis en van der Graaf (€ 5,8 miljoen), middelen voor Draaiend houden ringen fase 1 als onderdeel van File Aanpak (€ 3,2 miljoen) en het saldo van mutaties < € 2 miljoen (€ 0,3 miljoen).

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de huidige omzetcategorieën, stand Suppletoire begroting september, uiteenvallen in de nieuwe specificatie van baten.

Tabel 25 Vertaling van huidige omzetcategorieën naar nieuwe omzetcategorieën (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bijdrage aan apparaat (interne kosten)	Bijdrage aan exploitatie en onderhoud	Bijdrage aan te verlenen diensten	Totaal omzet
Omzet moederdepartement	1.509.968	2.291.176	91.121	3.892.265
Omzet overige departementen	92.597		19.144	111.741
Omzet derden	76.653	171.700	6.353	254.706
Totaal baten als tegenpresentatie voor levering van input	1.679.218	2.462.876	116.618	4.258.712

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de kosten van ingehuurd capaciteit voor de uitvoering van kerntaken. Ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting zijn de personele kosten inclusief overige personele kosten toegenomen (€ 4,6 miljoen). Deze toename komt met name door verambtelijking (12 FTE), Vrachtwagen- en tijdelijke tolheffing 2025 (10,4 FTE), Programma Draaiend houden Ringen fase 1 (9,6 FTE), Power2Tow (9 FTE), Beoordelings- en Ontwerp Instrumentarium (6,6 FTE), stimulering hergebruik en recycelaat in bouwmaterialen in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) (4 FTE), diverse kleine mutaties (7,7 FTE) en het terugbetalen van middelen voor Net op Zee aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei, door vertraging in de uitvoering (-20 FTE).

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan uit de kosten voor apparaat gebonden ICT-middelen, de bijdrage aan SSO's die bedrijfsvoeringsdiensten leveren en overige materiële kosten.

De verwachte materiële kosten voor 2025 zijn hoger dan ingeschat bij 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 45,4 miljoen), door verwachte toename van kosten voor apparaat gebonden ICT door gestegen kosten van licenties, uitbestede ICT dienstverlening en beheerkosten van de technische infrastructuur (€ 7,7 miljoen).

Daarnaast verwacht RWS een hogere realisatie van bijdrage aan SSO's dan geprognosticeerd bij de 1^e suppletoire begroting (€ 4,1 miljoen). Deze kosten worden vanuit Shared Service Organisaties aan RWS doorbelast.

Tenslotte verwacht RWS een hogere realisatie van overige materiële kosten ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 33,5 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt door een verwacht hogere realisatie op uitbesteding advieskosten, bureau, voorlichting en huisvesting, onderhoudskosten en huur/lease van inventaris, vaar- en voertuigen.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Voor 2025 verwacht RWS een verdere toename van de realisatie ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 195,4 miljoen). Deze hogere verwachting is het gevolg van het op stoom komen van de

productie opgave die RWS heeft. In 2025 gaat het voor het Hoofdwegennet voornamelijk om hogere verwachte productie op verhardingen (asfalt onderhoud) en kunstwerken. Voor het Hoofdvaarwegennet om de aanpak van kunstwerken, bodems en oevers en op het Hoofdwatersysteem om onderhoud aan de stormvloedkeringen, dijken, dammen en duinen en kunstwerken.

Te verdelen resultaat

In vergelijking met de 1^e suppletoire begroting 2025 valt het resultaat minder negatief uit (€ 10,8 miljoen). Dit is het gevolg van exogene tegenvallers zoals een lagere loon- en prijsbijstelling (- € 7,5 miljoen) en lagere rentebaten (- € 2,1 miljoen). Daarnaast heeft RWS maatregelen genomen om het negatieve resultaat te beperken. Met deze maatregelen verwacht RWS € 20,4 miljoen te besparen.

Tabel 26 Kasstroomoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Suppletoire begroting september 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2025	1.433.699	0	1.433.699
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.165.954	127.125	4.293.079
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 4.461.880	- 244.331	- 4.706.211
2. Totaal operationele kasstroom	- 295.926	- 117.206	- 413.132
Totaal investeringen (-/-)	- 57.498	0	- 57.498
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 57.498	0	- 57.498
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 15.887	0	- 15.887
Beroep op leenfaciliteit (+)	54.623	0	54.623
4. Totaal financieringskasstroom	38.736	0	38.736
5. Rekening courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	1.119.011	- 117.206	1.001.805

Toelichting

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 127,1 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere ontvangsten van het moederdepartement. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Omzet moederdepartement».

De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2025 (€ 244,3 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere Apparaatskosten en Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Apparaatskosten» en «Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten».

5.2 Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Tabel 27 Exploitatieoverzicht agentschap KNMI Suppletoire begroting september 2025 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Baten			
Omzet	121.583	292	121.875
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>76.974</i>	<i>292</i>	<i>77.266</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>5.756</i>	<i>0</i>	<i>5.756</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>38.853</i>	<i>0</i>	<i>38.853</i>
Rentebaten	400	0	400
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	121.983	292	122.275
			0
Lasten			0
Apparaatskosten	102989	1.122	104.111
- Personele kosten	63.796	830	64.626
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>58.998</i>	<i>884</i>	<i>59.882</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>4.744</i>	<i>0</i>	<i>4.744</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>54</i>	<i>- 54</i>	<i>0</i>
- Materiele kosten	39.193	292	39.485
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>17.050</i>	<i>0</i>	<i>17.050</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>2.298</i>	<i>0</i>	<i>2.298</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>19.845</i>	<i>292</i>	<i>20.137</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	22.045	0	22.045
Rentelasten	150	0	150
Afschrijvingskosten	1.858	0	1.858
- Materieel	1.740	0	1.740
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>40</i>	<i>0</i>	<i>40</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>1.699</i>	<i>0</i>	<i>1.699</i>
- Immaterieel	118	0	118
Overige lasten	0	0	0
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	127.042	1.122	128.164
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 5.059	- 830	- 5.889
Agentschapsdeel Vpb-lasten	45	0	45
Saldo van baten en lasten	- 5.104	- 830	- 5.934

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

Geen bijzonderheden

Omzet overige departementen

Geen bijzonderheden

Omzet derden

Geen bijzonderheden

Rentebaten

Geen bijzonderheden.

Lasten

Personele kosten

Stijging door gestegen loonkosten als gevolg van de aanpassing verlofsaldo (€ 0,9 miljoen) in 2025.

Materiële kosten

Geen bijzonderheden.

Afschrijvingskosten

Geen bijzonderheden.

Overige lasten

Geen bijzonderheden.

Resultaat

Het begrote negatieve resultaat is gedaald van € 5,1 miljoen naar € 5,9 miljoen in 2025.

Tabel 28 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Baten als tegenprestatie voor levering van input	121.583	292	121.875
<i>waarvan bijdrage aan basisfinanciering</i>			72.274
<i>waarvan bijdrage aan maatwerk</i>			32.078
<i>waarvan bijdrage aan subsidieprojecten</i>			17.523
Rentebaten	400		400
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten			
Totaal baten	121.983	292	122.275

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

Tabel 29 Vertaling van huidige omzetcategorieën naar nieuwe omzetcategorieën (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Baten als tegenprestatie voor levering van input	Totaal omzet
Omzet moederdepartement	77.266	77.266
Omzet overige departementen	5.756	5.756
Omzet derden	38.853	38.853
Totaal baten als tegenprestatie voor levering van input	122.275	

Tabel 30 Kasstroomoverzicht agentschap KNMI Suppletoire begroting september 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2025	14.413	0	14.413
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	5.023	2.967	7.990
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 7.386	- 608	- 7.994
2. Totaal operationele kasstroom	- 2.363	2.359	- 4
Totaal investeringen (-/-)	- 6.600	- 32	- 6.632
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 6.600	- 32	- 6.632
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 1.611	18	- 1.629
Beroep op leenfaciliteit (+)	4.250	2.382	6.632
4. Totaal financieringskasstroom	2.639	2.364	5.003
5. Rekening courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	8.089	4.691	12.780

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2025

Geen bijzonderheden.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De ontvangsten operationele kasstroom stijgen vooral vanwege het opnemen van een verlofreservering (€ 1,9 miljoen) en mutaties in de vooruitontvangen bedragen van diverse projecten (per saldo € 1,1 miljoen).

De uitgaven operationele kasstroom dalen vanwege het hogere negatieve resultaat (- € 0,8 miljoen) en mutaties in de vooruitontvangen bedragen van diverse projecten (per saldo € 0,2 miljoen).

Investeringskasstroom

Door minimale versnelling bij de uitvoering van projecten zijn de verwachten investeringsuitgaven hoger dan begroot.

Financieringskasstroom

Door de versnelling bij de uitvoering van projecten zijn de verwachten investeringsuitgaven en daardoor ook het beroep op de leenfaciliteit hoger dan begroot.